

สังคมที่เปลี่ยนไป กับเครือข่ายสังคมออนไลน์

ที่มา...คอลัมน์ “ประลองปัญญา”

UPDATE กุมภาพันธ์ 2554

คงปฏิเสธไปไม่ได้เลยว่า เวลานี้ความแรงของ “เครือข่ายสังคมออนไลน์” หรือ Online Social Network” ซึ่งเป็นแหล่งแลกเปลี่ยนข้อมูลและความสัมพันธ์ของผู้คนบนโลกอินเทอร์เน็ตนั้น กำลังเข้ามามีอิทธิพลต่อชีวิตประจำวันของใครต่อใครหลายคน ไม่มากก็น้อย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ปรากฏการณ์การเติบโตของเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ “เฟซบุ๊ก” (FaceBook.com) ที่ก่อให้เกิดรูปแบบใหม่ของการสื่อสาร และสร้างความสัมพันธ์กับผู้คนจำนวนมากบนโลกอินเทอร์เน็ต และเปลี่ยนแปลงแนวทางการดำรงชีวิตของคนจำนวนมากบนโลก (ที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต) ในทุก ๆ วัน (คือต้องมาเข้าเว็บไซต์นี้กันทุกวัน) ถึงขนาดที่ว่า นิตยสารชื่อดังอย่าง “TIME” ยังประกาศให้มาร์ก ซักเคอร์เบิร์ก (Mark Zuckerberg) ผู้ก่อตั้งและผู้บริหารสูงสุดวัย 26 ปี ของเฟซบุ๊กเป็นบุคคลแห่งปี 2553 (Person of the Year 2010) กันไป...

เชื่อไหมครับว่า บางคนติดเฟซบุ๊กงอมแงมถึงขนาดต้องใช้โทรศัพท์มือถือที่เชื่อมต่อเข้าเฟซบุ๊กได้เข้าไปเช็คตลอดว่า มีใครมาโพสต์(post)

ข้อความอะไรใหม่ ๆ หรือไม่ก็ต้องคอยเข้าไปเล่นเกมปลูกผัก ทำเค้ก ฯลฯ กันอยู่แทบทุกชั่วโมง และเป็นประจำ ผมมีเพื่อนหรือน้องที่รู้จักบางคนนั่งคุยกันอยู่เดี่ยว ๆ ก็ก้มลงกดโทรศัพท์มือถือเพื่อเข้าเฟซบุ๊ก หรือไม่ก็กดแป้นพิมพ์บนโทรศัพท์มือถือเพื่อ “คุย” (Chat) กับเพื่อนอีกกลุ่มที่กำลังออนไลน์อยู่ เหล่านี้เป็นเพียงตัวอย่างเล็ก ๆ ของปรากฏการณ์ทางสังคมที่กำลังเกิดขึ้น และคงจะเกิดขึ้นต่อไปอีกนาน ในยุคที่เครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามามีอิทธิพลในชีวิตคนรุ่นใหม่

เวลานี้หลายคนให้ความสำคัญกับคนที่เห็นหน้าค่าตากันอยู่ตรงหน้าแบบตัวเป็น ๆ น้อยลง แต่ไปให้ความสำคัญ (และหลาย ๆ ครั้งยังเชื่อใจ) กับคนที่ไม่เคยรู้จักแบบตัวเป็น ๆ บนโลกออนไลน์มากขึ้น บางคนชอบอัปเดต (update) สถานะ (status) ของตัวเองบนเฟซบุ๊กว่าไปทำอะไร (และกำลังจะไปทำอะไร) ที่ไหน เมื่อไหร่ ให้กับเพื่อน (รวมถึงคนแปลกหน้าที่ขอเป็นเพื่อน) รู้โดยที่พ่อแม่ที่บ้าน (ที่ไม่รู้จักเฟซบุ๊ก) อาจไม่รู้เลยว่าลูกตัวเองไปไหน ทำอะไรอยู่ ดูแล้วรู้สึกหดหู่ใจยังไงชอบกลเหมือนกันครับ

การเกิดขึ้นของเครือข่ายสังคมออนไลน์นั้น ความจริงมีประโยชน์ ถ้าเราใช้มันอย่างถูกต้องและระมัดระวังในการใช้งาน แต่ถ้ามันเข้ามามีอิทธิพลกับเรามากไป จนทำให้เราละเลยที่จะให้ความสนใจกับคนรอบข้างที่เราเห็นหน้าค่าตากันอยู่ หรือไม่เป็นอันทำงานทำการ หรือก่อให้เกิดผลเสียกับเราอย่างไม่คาดคิดแล้ว...มันคงไม่ดีแน่...แน่นอนว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์กำลังทำให้ความสัมพันธ์กับผู้คนในสังคมของเราเปลี่ยนไป เราสามารถเป็นเพื่อนกับคนจำนวนมาก ทั่วอยู่ห่างกันคนละซีกโลก แต่บางครั้งเราอาจต้องตั้งคำถามกับตัวเองว่า

“ปริมาณ” กับ “คุณภาพ” อย่างไหนสำคัญกว่ากัน (หรือจะเอาให้ได้พร้อมกันทั้งสองอย่าง) และต้องเตือนตัวเองไว้เสมอว่า ข้อมูลส่วนตัวของเราอาจถูกนำไปใช้โดยผู้ไม่หวังดีในทุกครั้งที่เราโพสต์ข้อความเข้าไปในเครือข่ายสังคมออนไลน์ เพราะฉะนั้น ตั้งสติก่อนล็อกอิน (login) และโพสต์ข้อความทุกครั้ง...และถ้าคุณจะให้มีความสำคัญสักนิดกับคนที่กำลังคุยอยู่กับคุณแบบตัวเป็น ๆ โปรดงดใช้โทรศัพท์มือถือเพื่อคุยออนไลน์กับคนอื่น (คนที่คุณคุยอยู่ไม่รู้จักด้วย) ในช่วงเวลานั้น ๆ นะครับ

